

Hvorfor utnytted ikke vårt distriktsbefal

Et spørsmål — og en redegjørelse fra militærkomitéens formann

Vi leser til stadighet om den dårlige søkning til våre befalsskoler. de kan ikke få elever nok. Man tar reklamen i bruk, store illustrerte annonser i våre dagsaviser, opprop i Kringkastingen, alt forgieves.

Det er tragisk å tenke på når en minnes den voldsomme konkurranse om å komme inn på befalsskolene før krigen. Til tross for en meget streng legebedømmelse var det ofte igjen det 3-4 dobbelte antall av dem som skulle tas opp. Ved våre befalsskoler, med forskoler, fikk elevene realskoleeksamen, altså også et godt grunnlag for videre sivil utdannelse.

Efter frigjøringen delte hr. Hauge vårt militære skolevesen. Før krigen hadde hver divisjon sin forskole, hvor elevene fikk realskoleeksamen, og sin befalsskole til utdannelse av infanteribefal for divisjonen.

En gutt f. eks. fra Finnmark, Troms eller Nordland gikk på befalsskolen i Harstad, nu må han reise til befalsskolen for infanteriet ved Kristiansand. Ikke rart at søkningen er avtatt.

Tilgangen på befal er derfor blitt så liten at det overveies å tvangsutskrive folk til befal.

Men nu kommer det merkelige. I denne befalsnødens tid utnytted ikke vårt gamle, velutdannede distriktsbefal. Hvorfor kalles de ikke inn til kurser for å bli kjent med de nye våpen f. eks.? Hvorfor benyttes de ikke som instruktører i Heimvernet som har et meget mangelfullt utdannet befal?

Hvorfor innkalles ikke de mange fhv. NS-befal som deltok i krigen og har fått sine rettigheter igjen? De har jo — efter departementets meddelelse — plikt til å tjenstgjøre — og de vil sikkert bli innkalt. Men hvorfor da ikke like godt først som sist gi dem opplæring i våpenteknikk. Teorien har de lorden — befalsskole, krigsskole, mange også militær høyskole. Har ikke Stortingets militærkomité et ord å si om denne sak. — Det legges nu så store militærutgifter på folket at også våre befalsreserver må nyttes helt ut. Vi må få folk som kan behandle rekrutter og passe på vårt kostbare materiell.

Forsvarsvenn.

Vi har forelagt dette innlegg for formannes i Stortingets militærkomité, oberst Kjøps, som uttaler:

Det som skrives om manglende tilgang til befalsskolene, er stort sett riktig. Efter den ordning som foreslås i st. pr. nr. 153/1952, blir imidlertid de militære forskoler gjenopprettet. Disse fører frem til realskoleeksamen som de gamle underoffisersskoler. Idag har vi to befalsskoler for infanteriet, nemlig på Gimlemoen ved Kristiansand S. og i Harstad. En gutt fra Nord-Norge behøver således ikke å reise til Kristiansand, som innsenderen skriver. Begge er foreslått opprettholdt, men søkningen til skolen i Harstad har vært liten fra Nord-Norge hittil. Den årlige søkning til befalsskolene, spesielt infanteriets og artilleriets, skyldes vesentlig at disse skoler efter krigen ikke har gitt utdannelse av sivil verdi, og at de uteksaminerte elever ikke har hatt nevnerdig chance til fast ansettelse, da hverken befalsordningen eller forsvarsordningen har vært fastlagt. Når de to proposisjoner som foreligger, er behandlet, og spørsmålene avgjort av Stortinget, vil grunnlaget for øket tilgang til befalsskolene være tilstede. (Dermed vil jeg ikke ha sagt at man i alle deler skal velge den befalsordning som er foreslått i befalsproposisjonen).

Tvangsutskrivning av befal er ikke påtenkt. Ingen kan selvsagt pålegges å bli fast befalingsmann. Derimot er det nødvendig nå som før å utdanne det nødvendige an-

tall reservebefal innenfor den ordinære tjenestetid.

Hva distriktsbefalet angår, så har dette en årlig tjenestepunkt på dels 45, dels 60 dager. Denne tjenestepunkt blir utnyttet, og distriktsbefalet blir også innkalt til kurser, såvel forut for våpenevelsene som i våpenskolekurser. Distriktsbefalets antall er imidlertid efter hvert skrunpet sterkt inn. Distriktsbefalet befinner seg dessuten nå i den aldersklasse at det på få unntagelser nær, efter de gjeldende bestemmelser, ikke kan disponeres til feltavdelingene for mobilisering.

Da distriktsbefalet nesten uten unntagelse alle har sivilt erverv, som de i sin fremrykkede alder nødvendig vil forlate for å søke garnisonerende militær stilling, er det ikke mulighet for å utnytte distriktsbefalet i større grad enn det gjøres.

Med hensyn til tjeneste i Heimvernet, så har distriktsbefalet selvsagt full anledning til å konkurrere om alle faste stillinger og til å melde seg til frivillig tjeneste som instruktører i områdene. I denne forbindelse kan jeg nevne at da HV startet, ble samtlige tre kretsstjefstillinger (kapteinstillinger) ved Østfold HV-distrikt besatt med distriktsbefal, og fra regimentene er utgått oppfordring til alt befal — også distriktsbefal — om å delta som instruktører i HV-områdene.

Med hensyn til innkalling til tjeneste av tidligere NS-befal som har fått igjen sine rettigheter, herunder retten til å tjenstgjøre i rikets krigsmakt, så gjelder lovens bestemmelse om at den som gjennerverver retten til tjenstgjøring, er forpliktet til å avtjene sin resterende tjenestepunkt som menig. Sin befalsstilling har de med andre ord ikke fått igjen. Derimot kan de og har også i mange tilfelle fått offentlig tjeneste innenfor administrasjonen.

R.M. Lien
10m6
Råde.

Råde 15/12-52.

Til
Forbundet for Sosial Oppreising.
Oslo.

Så det jeg håper på Deres elskendighet,
tillater jeg meg å be om opplysning om
følgende:

Som "passiv M.S." og bupel i A.T. fikk
jeg kr. 1000.- + ÷ 1.2.3.

Tiden gikk og jeg fikk da langt om lenge
opplyst hos politimesteren: Snn. at jeg
hadde fått igjen redlighetene. (1.2.)

Snn. skjønt feilskrevet, skrev jeg da i høst
til regimentset og stilte to spørsmål:

1. Tjenesteplikt
2. Forhold ved en ev. mobilisering.

Første svar henviste til et brev fra F.D om
meg (ca mai-49) og meddelte at min status
var uforandret. - Jeg skrev igjen og henviste
til lønn og av juli 49 og ba om et konkret
svar. Følgelig fikk jeg svar igjen. Her
siteres et nytt brev fra F.D hvor det
bl. a. heter at jeg etter lønn har fått redlighet

Tilbake, dog ikke min stilling som befalingsmann.

Generalsinspektøren foreslår derpå en rask degradering, og meklene meg at jeg således blir i fere tilbake til min tidligere stilling.

Alt dette er vel g bra - men: Deptet benytter meg hele tiden med flin, Tidligere har jeg aldri hørt noe om at jeg skulle fradømmes graden, men nu 7 år etter, finner generalsinspektøren ut at den nye loven gir heimsk. - Rent bortsett fra at vi alle i sin tid ble utnevnt av Deptet - og således har "degraderes" og Deptet. - Det ble i sin tid tatt opp en forhindret spørsmålet om befalet, og såvidt jeg vet så er det gilt et eller forholdene enhver som for høyeste hold. Si min bøn om om De kunde meddele meg resultatet av denne "erklæringen".

På forhånd takk!

Ders Oobidige

Killey